

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA NEFT-GAZ SANOATI KORXONALARINI STRATEGIK RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI

Mustafayev Shaxzod Shavkat o'g'li

Yunus Rajabiy nomidagi o'zbek milliy
musika san'ati instituti o'qituvchisi,
Islom Karimov nomidagi
Toshkent davlat texnika universiteti
mustaqil izlanuvchisi
E-mail: shaxzod4111994@gmail.com

Annotatsiya

Maqolada O'zbekiston neft-gaz sanoati korxonalarini global energiya o'tishi sharoitida strategik rivojlantirish yo'nalishlari o'rganildi. Tahlil uchun "O'zbekneftgaz" AJ materiallari, xalqaro tashkilotlar hisobotlari va sohaga oid me'yoriy hujjatlardan foydalanildi. Tizimli yondashuv, qiyosiy va tarkibiy tahlil asosida korxonalar faoliyati qazib chiqarish, qayta ishlash, infratuzilma hamda xizmat ko'rsatish yo'nalishlari bo'yicha guruhlandi. Modernizatsiya, energiya samaradorligi, chuqur qayta ishlash va investitsiyalarni jalb qilish masalalari o'zaro bog'liqlikda ko'rib chiqildi. Tarmoq istiqbollari energiya xavfsizligi va ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish vazifalari bilan bog'lab talqin qilindi. Geologiya-qidiruv ishlarini kengaytirish, uskunalarni yangilash, raqamli hisobni rivojlantirish, qayta tiklanuvchi energiyadan foydalanish hamda korporativ boshqaruvni takomillashtirish bo'yicha korxonalar raqobatbardoshligini oshirishga qaratilgan takliflar ishlab chiqildi.

Kalit so'zlar: neft-gaz sanoati, strategik rivojlanish, energiya xavfsizligi, modernizatsiya, energiya samaradorligi, chuqur qayta ishlash, investitsiyalar, korporativ boshqaruv.

Аннотация

В статье были рассмотрены направления стратегического развития нефтегазовых предприятий Узбекистана в условиях глобального энергетического перехода. Использовались материалы АО «Узбекнефтегаз», отчёты международных организаций и отраслевые нормативные документы. На основе системного подхода, сравнительного и структурного анализа предприятия были сгруппированы по направлениям добычи, переработки, инфраструктуры и обслуживания. Во взаимосвязи были рассмотрены модернизация, энергоэффективность, глубокая переработка сырья и привлечение инвестиций. Перспективы отрасли оценивались с учётом задач энергетической безопасности и диверсификации производства. Были разработаны предложения по расширению геологоразведки, обновлению оборудования, развитию цифрового учёта, использованию возобновляемой энергии и совершенствованию корпоративного управления. Предложенные направления были объединены в систему приоритетов, ориентированную на повышение конкурентоспособности предприятий и устойчивое обеспечение экономики энергетическими ресурсами.

Ключевые слова: нефтегазовая промышленность, стратегическое развитие, энергетическая безопасность, модернизация, энергоэффективность, глубокая переработка, инвестиции, корпоративное управление.

Abstract

The article examined strategic development directions for Uzbekistan's oil and gas enterprises amid the global energy transition. Materials from Uzbekneftgaz, international organisation reports and sectoral regulatory documents informed the analysis. A systems approach, comparative analysis and structural analysis were used to group enterprises by extraction, processing, infrastructure and service activities. Modernisation, energy efficiency, deeper processing and investment attraction were considered jointly. Industry prospects were interpreted in relation to energy security and production diversification. Proposals addressed expanded geological exploration, equipment renewal, digital metering, renewable energy use and improved corporate governance. These priorities were organised to support enterprise competitiveness and sustainable energy provision.

Keywords: oil and gas industry, strategic development, energy security, modernisation, energy efficiency, deeper processing, investment, corporate governance.

KIRISH

Global dekarbonizatsiya va energiya o'tish tendensiyasiga qaramay, bugungi kunda neft va gaz sanoatining dolzarbligi juda yuqoriligicha qolmoqda. Uglevodorodlar jahon iqtisodiyotida asosiy rol o'ynashda davom etmoqda va global energiya iste'molining 80% dan ortig'ini tashkil qiladi [7]. Hozirgi geosiyosiy voqealar esa energiya xavfsizligi muammolarini yanada kuchaytirmoqda [5].

So'nggi yilliklarda jahon yoqilg'i-energetika bozori keskin transformatsiyani boshdan kechirdi. Natijada geoiqtisodiy manfaatlar va energetik xavfsizlik masalalari yirik davlatlar tashqi siyosatining bosh ustuvorligiga aylandi. Uglevodorod xomashyosi uchun raqobat, yetkazib berish yo'laklarini diversifikatsiya qilish, uglerodsiz iqtisodiyotga o'tish hamda xalqaro talabning o'zgarishi bu tarmoqni ko'p qirrali va murakkab tizimga aylantirdi. Bunday sharoitda Markaziy Osiyo, xususan, O'zbekistonning energiya balansi strategik ahamiyat kasb etmoqda va global muvozanatda muhim o'rin egallamoqda.

Mamlakatimiz iqtisodiyotining asosiy tayanchi bo'lgan neft-gaz sohasi YaIMning salmoqli qismini tashkil etadi [6]. Respublikaning uglevodorod zaxiralari yirik zaxiralarga ega davlatlar qatoridan joy olgan [4]. Qulay geografik joylashuv va tranzit tarmog'i esa hududimizni mintaqaviy va xalqaro miqyosdagi muhim logistika markaziga aylantirmoqda. Qolaversa, xalqaro maydondagi geosiyosiy o'zgarishlar - Yevropa va Rossiya o'rtasidagi energetik tanglik, Xitoyning ortib borayotgan ehtiyoji hamda suyultirilgan gaz bozorining kengayishi yurtimiz uchun yangi iqtisodiy imkoniyatlarni yuzaga keltirmoqda.

O'zbekiston Respublikasining neft-gaz sanoati korxonalari, xususan, "O'zbekneftgaz" aksiyadorlik jamiyati (keyingi o'rinlarda - "O'zbekneftgaz" AJ) mamlakat iqtisodiyotining barqarorligini ta'minlashda ustuvor ahamiyat kasb etadi.

Jamiyatning rasmiy manbalariga ko'ra, uning tarkibida 40 ga yaqin korxona faoliyat yuritadi [1], [2].

O'zbekiston Respublikasida yoqilg'i-energetika sanoatini jadal rivojlantirish, davlatning strategik manfaatlarini inobatga olgan holda uni isloh qilish hamda texnik-texnologik modernizatsiyalashning barcha bosqichlarida mutanosib va barqaror faoliyatni ta'minlash ko'zlangan [8], [9]. Bu o'z navbatida iqtisodiy o'sishni yanada oshirish, aholi turmush sifatini yaxshilash va mamlakatning energiya xavfsizligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shuningdek, yoqilg'i-energetika sohasida iste'molchilarning o'sib borayotgan ehtiyojlarini qondirish, mavjud korxonalarni modernizatsiya va rekonstruksiya qilish choralari ko'rilmogda. Energiya resurslarini ishlab chiqarish va qayta ishlash uchun yuqori samarali texnologiyalarga asoslangan yangi obyektlar barpo etilmogda. Gaz ta'minotining barcha bosqichlarida elektr energiyasi va tabiiy gazni hisobga olish hamda nazorat qilish tizimi takomillashtirilib, avtomatlashtirilmogda. Qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirish orqali yoqilg'i-energetika resurslari diversifikatsiya qilinmogda [10]. Uglevodorodlar zaxiralarini oshirish va qazib chiqarishni ko'paytirishga qaratilgan geologik-texnik chora-tadbirlar ham amalga oshirilmogda.

Shu nuqtai nazardan, mazkur tadqiqot O'zbekiston uglevodorod sanoatining jahon energetikasidagi o'rnini har tomonlama tahlil qilish, uning xalqaro bozorlarga integratsiyalashuv darajasini baholash hamda energetik geoiqtisodiyot talablaridan kelib chiqib kelgusidagi taraqqiyot yo'nalishlarini belgilash zaruratiga asoslanadi.

Tadqiqotning maqsadi - global dekarbonizatsiya sharoitida O'zbekiston neft-gaz sanoati korxonalarini strategik rivojlantirish istiqbollarini aniqlash va ularni amalga oshirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish. Maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalar qo'yildi:

- global energiya bozorida uglevodorodlarning hozirgi roli va energetik xavfsizlik omillarini baholash;
- "O'zbekneftgaz" AJ tarkibi va tarmoq salohiyatini tahlil qilish;
- yoqilg'i-energetika sohasini isloh qilish va modernizatsiyalashning ustuvor vazifalari va natijalarini umumlashtirish;
- tarmoq korxonalarini strategik rivojlantirish bo'yicha amaliy takliflar berish.

ADABIYOTLAR SHARHI

Neft-gaz sanoatining jahon energetikasidagi o'rnini xalqaro tashkilotlar tadqiqotlarida keng yoritilgan. Xalqaro energetika agentligining "World Energy Outlook 2023" hisobotida qazilma yoqilg'ilarning jahon energiya ta'minotidagi ulushi o'nlab yillar davomida qariyb 80% atrofida saqlanib kelgani va energiya o'tishi sharoitida ham ular uzoq vaqt muhim bo'lib qolishi ko'rsatilgan [7]. IEAning 2026-yilgi materialida esa Yaqin Sharqdagi mojaro energetika sohasidagi investitsiya rejalarini qayta ko'rib chiqishga olib kelayotgani va ta'minot xavfsizligi masalasi yana birinchi o'ringa chiqqani qayd etilgan [5]. Bu ishlar energiya o'tishi va energetik xavfsizlik o'rtasidagi muvozanat uglevodorod ishlab chiqaruvchi mamlakatlar uchun yangi imkoniyatlar yaratishini ko'rsatadi.

Jahon neft-gaz bozorining miqdoriy ko'rsatkichlari - zaxiralar, qazib chiqarish, eksport va narxlar OPEC tomonidan har yili chop etiladigan statistik byulletenda muntazam aks ettiriladi [4]. OECD tadqiqotida esa energetika sohasiga investitsiyalarni jalb qilish va bozorni liberallashtirish masalalari ko'rib chiqilib, shaffof tartibga solish, raqobat muhiti va korporativ boshqaruv sifati investitsiya oqimining asosiy shartlari sifatida ta'kidlangan [3]. Ushbu yondashuvlar milliy neft-gaz kompaniyalarini isloh qilishda ham muhim ahamiyatga ega.

O'zbekiston neft-gaz tarmog'ining hozirgi holati va rivojlanish yo'nalishlari birinchi navbatda "O'zbekneftgaz" AJning rasmiy hisobotlari va yillik tahliliy ma'lumotlarida [1, 2], shuningdek, Statistika agentligining rasmiy to'plamlarida [6] aks etgan. Soha rivojining huquqiy asoslari 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi [8], neft-gaz tarmog'ini boshqarish tizimini takomillashtirish va aholi hamda iqtisodiyotni energiya resurslari bilan barqaror ta'minlash chora-tadbirlariga oid Prezident qarori [9] hamda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish to'g'risidagi qonun [10] bilan belgilangan.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, global energiya bozoridagi o'zgarishlar va xalqaro tajriba yetarlicha o'rganilgan. Biroq bu omillarni "O'zbekneftgaz" AJ tarkibidagi korxonalar faoliyati va milliy islohotlar natijalari bilan bog'lab, tarmoqni strategik rivojlantirish yo'nalishlarini yaxlit tizimda ko'rib chiqish masalasi hali ham dolzarbdir. Mazkur maqola shu bo'shliqni to'ldirishga qaratilgan.

METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqotda O'zbekiston Respublikasida neft-gaz sanoati korxonalarini strategik rivojlantirish istiqbollari har tomonlama o'rganish maqsadida tizimli yondashuv, statistik-iqtisodiy tahlil, qiyosiy tahlil, tarkibiy va dinamik tahlil, mantiqiy mushohada va umumlashtirish ilmiy-tadqiqot usullaridan foydalanildi.

Tizimli yondashuv neft-gaz tarmog'ini qazib chiqarish, qayta ishlash, saqlash va chakana savdo, geologiya-qidiruv hamda qo'shma korxonalardan iborat yagona majmua sifatida ko'rib chiqish imkonini berdi. Tarkibiy tahlil yordamida "O'zbekneftgaz" AJ tarkibidagi korxonalar faoliyat yo'nalishlari bo'yicha guruhlandi [1], [2]. Qiyosiy va dinamik tahlil orqali jahon energiya bozoridagi tendensiyalar OPEC, IEA va OECD ma'lumotlari [3], [4], [5], [7] asosida milliy tarmoq holati bilan solishtirildi.

Tadqiqotning axborot bazasini "O'zbekneftgaz" AJning rasmiy hisobotlari va sayt ma'lumotlari [1], [2], O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma'lumotlari [6], xalqaro tashkilotlar materiallari hamda sohaga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlar [8], [9], [10] tashkil etdi. Mantiqiy mushohada va umumlashtirish usullari asosida islohotlarning ustuvor vazifalari va natijalari tizimlashtirildi hamda tarmoqni rivojlantirish bo'yicha takliflar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Global energiya bozori va uglevododlarning roli

Tahlillar shuni ko'rsatmoqdaki, qayta tiklanadigan energiya manbalariga (QTM) o'tish jadal sur'atlarda davom etayotganiga qaramay, qazilma yoqilg'ilar (neft va tabiiy

gaz) jahon energiya iste'molining 80% dan ortig'ini ta'minlashda davom etmoqda [7]. Geosiyosiy ziddiyatlar, Yevropa va Osiyo bozorlaridagi talab tebranishlari energiya xavfsizligi masalasini har qachongidan ham dolzarb qilib qo'ydi [5].

Bunday sharoitda uglevodorod resurslariga boy bo'lgan Markaziy Osiyo, jumladan, O'zbekiston jahon energetika balansida va tranzit logistikasida muhim geoiqtisodiy markazga aylanmoqda. Yurtimizning qulay geografik joylashuvi va tasdiqlangan uglevodorod zaxiralari [4] xalqaro bozorlarga integratsiyalashuv uchun keng imkoniyatlar ochmoqda.

“O'zbekneftgaz” AJ faoliyati va tarmoq salohiyati

O'zbekiston iqtisodiyoti barqarorligining tayanchi bo'lgan neft-gaz sanoatida tizimli o'zgarishlar amalga oshirilmoqda [9]. Xususan, sohaning lokomotivi bo'lgan “O'zbekneftgaz” AJ tarkibida 40 ga yaqin yirik korxona samarali faoliyat yuritmoqda [1], [2]. Ularning faoliyat yo'nalishlari bo'yicha guruhlanishi 1-jadvalda keltirilgan.

1-jadval

“O'zbekneftgaz” AJ tarkibidagi korxonalarning faoliyat yo'nalishlari bo'yicha guruhlanishi¹

Faoliyat yo'nalishi	Tarkibiga kiruvchi korxonalar
Neft va gaz qazib chiqarish	Muborak, Sho'rtan, Gazli, Ustyurt va Vodiy neft va gaz qazib chiqarish boshqarmalari
Qayta ishlash va gaz-kimyo	Muborak gazni qayta ishlash zavodi, Buxoro neftni qayta ishlash zavodi, Sho'rtan gaz-kimyo majmuasi, “Uzbekistan GTL” zavodi, “Maxsusenergogaz” AJ
Infratuzilma va chakana savdo	Respublika bo'ylab neft mahsulotlarini saqlash va tarqatishga ixtisoslashgan 14 ta hududiy neft bazasi; “UNG Petro” MChJ yoqilg'i quyish shoxobchalari tarmog'i
Geologiya-qidiruv va xizmat ko'rsatish	Burg'ulash, geofizika va infratuzilmani ta'minlashga ixtisoslashgan xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar
Qo'shma korxonalar	Xorijiy investorlar va mahalliy kompaniyalar ishtirokidagi o'nlab qo'shma korxonalar (“Gissarneftgaz”, “Natural Gas Stream”, “Andijan Petro” va boshqalar)

1-jadvaldan ko'rinib turibdiki, jamiyat qazib chiqarishdan tortib qayta ishlash, saqlash va chakana savdogacha bo'lgan to'liq ishlab chiqarish zanjirini qamrab oladi. Qo'shma korxonalarning mavjudligi esa tarmoqqa xorijiy investitsiya va texnologiyalar kirib kelayotganini ko'rsatadi.

Yoqilg'i-energetika sohasini modernizatsiya qilish va islohotlar natijalari

Yoqilg'i va energiya ta'minotini yaxshilash doirasida quyidagi asosiy vazifalar belgilangan [8], [9]:

birinchidan, iqtisodiyotning energiya samaradorligini oshirish barobarida energiya sarfi hajmini kamaytirish, jumladan, iste'molchilar tomonidan energiya resurslaridan oqilona foydalanishni rag'batlantiruvchi iqtisodiy mexanizmlarni yaratish;

¹ Manba: [1], [2] ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

ikkinchidan, soha mahsulotlariga bo‘lgan talabni qondirish uchun ishlab chiqarish samaradorligini oshirish hamda geologiya-qidiruv ishlari va qayta ishlashda ilg‘or texnologiyalarni joriy etish;

uchinchidan, uskunalarni bosqichma-bosqich yangilash orqali ularning eskirish darajasini pasaytirish, energiya ishlab chiqaruvchi va yetkazib beruvchi qurilmalarning quvvat zaxirasini ko‘paytirish;

to‘rtinchidan, qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanishni rivojlantirish, kengaytirish va ularni mamlakatning yagona energiya tizimiga qo‘shish [10].

Mazkur vazifalarni samarali hal etish va yuqori natijalarga erishish uchun quyidagi ustuvor yo‘nalishlar ijrosi ta‘minlanmoqda:

- sanoatning mavjud ishlab chiqarish salohiyatidan yanada samarali foydalanish va iqtisodiyotni kengaytirish asosida uni barqaror energiya bilan ta‘minlash hamda aholi turmush sifatini yuksaltirish;

- ilg‘or axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish orqali ichki bozorning barqaror ishlashini ta‘minlash, zarur energetika obyektlarini modernizatsiya qilish va qurish;

- geologiya-qidiruv ishlari va qazib olish uskunalari samaradorligini oshirish orqali yer osti qatlamidagi uglevodorodlarning tasdiqlangan zaxiralarini va ularni qazib olish hajmini ko‘paytirish;

- zamonaviy innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish yo‘li bilan uglevodorod xomashyosini chuqur qayta ishlash, neft-kimyo mahsulotlari va muqobil yoqilg‘i ishlab chiqarish hajmini oshirish;

- uzoq muddatli, birinchi navbatda to‘g‘ridan-to‘g‘ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay ijtimoiy va investitsion muhitni shakllantirish;

- korporativ boshqaruvni takomillashtirish hamda yoqilg‘i-energetika sohasidagi tashkilotlarning moliyaviy-xo‘jalik faoliyati shaffofligini ta‘minlash.

Olib borilgan tahlillar natijasida mamlakatimizda yoqilg‘i-energetika tizimini barqarorlashtirish va rivojlantirish borasida bir qator muhim natijalarga erishilayotgani aniqlandi [1], [2]:

- energiya samaradorligi va tejamkorlik: iqtisodiyot tarmoqlarida energiya sarfi hajmini kamaytirish, resurslardan oqilona foydalanishni rag‘batlantiruvchi iqtisodiy mexanizmlar bosqichma-bosqich joriy etilmoqda;

- texnologik yangilanish: eskirgan uskunalar bosqichma-bosqich yangilanib, quvvat zaxiralari oshirilmoqda. Geologiya-qidiruv va qazib chiqarish jarayonlariga ilg‘or innovatsion texnologiyalar tatbiq etilishi evaziga yer osti uglevodorod zaxiralari ko‘paytirilmoqda;

- chuqur qayta ishlash va diversifikatsiya: uglevodorod xomashyosini shunchaki xomashyo sifatida emas, balki yuqori qo‘shilgan qiymatga ega neft-kimyo mahsulotlari va muqobil yoqilg‘i ko‘rinishida ishlab chiqarish hajmi kengaymoqda. Gaz ta‘minotining barcha bosqichlarida hisobga olish va nazorat qilish tizimlari to‘liq avtomatlashtirilmoqda;

- yashil energetika integratsiyasi: qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirish va ularni mamlakatning yagona energiya tizimiga qo'shish ishlari jadal olib borilmoqda [10];

- investitsiya muhiti va shaffoflik: uzoq muddatli to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay muhit yaratilib, sohadagi korporativ boshqaruv tizimi takomillashtirilmoqda va moliyaviy-xo'jalik faoliyatining shaffofligi ta'minlanmoqda [3].

XULOSA VA TAKLIFLAR

O'zbekiston neft-gaz sanoati global dekarbonizatsiya bosimiga qaramay, milliy iqtisodiyotni barqaror energiya bilan ta'minlash, eksport salohiyatini oshirish va aholi turmush sifatini yuksaltirishda o'zining strategik ahamiyatini to'la saqlab qolmoqda hamda zamonaviy transformatsiya bosqichidan muvaffaqiyatli o'tmoqda. Qazilma yoqilg'ilar hali ham jahon energiya iste'molining 80% dan ortig'ini tashkil etishi [7] va 40 ga yaqin korxonani birlashtirgan "O'zbekneftgaz" AJning to'liq ishlab chiqarish zanjiri [1, 2] tarmoqning uzoq muddatli istiqbolini belgilaydi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, tarmoq korxonalarini strategik rivojlantirish uchun quyidagilar taklif etiladi:

1) geologiya-qidiruv ishlarini kengaytirish va zamonaviy qazib chiqarish texnologiyalarini joriy etish orqali tasdiqlangan zaxiralar va qazib olish hajmini oshirish;

2) Muborak, Sho'rtan va "Uzbekistan GTL" kabi majmualar negizida uglevodorodlarni chuqur qayta ishlashni rivojlantirib, yuqori qo'shilgan qiymatli neft-kimyo mahsulotlari va muqobil yoqilg'i ulushini ko'paytirish;

3) eskirgan uskunalarni yangilash dasturini korxonalar kesimida bosqichma-bosqich amalga oshirish va gaz ta'minotining barcha bosqichlarida raqamli hisobga olish tizimini to'liq joriy etish;

4) qayta tiklanadigan energiya manbalarini yagona energiya tizimiga qo'shishni neft-gaz korxonalarining o'z ehtiyojlari uchun ham qo'llash;

5) qo'shma korxonalar tajribasini kengaytirib, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar uchun shaffof va barqaror shart-sharoitlarni yanada mustahkamlash;

6) xalqaro standartlar asosida korporativ boshqaruvni takomillashtirish va korxonalar moliyaviy hisobotlarining ochiqqligini oshirish.

Ushbu takliflarni amalga oshirish tarmoq korxonalarining raqobatbardoshligini oshiradi, mamlakat energiya xavfsizligini mustahkamlaydi va O'zbekistonning mintaqaviy energetika markazi sifatidagi o'rnini kuchaytiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. "O'zbekneftgaz" aksiyadorlik jamiyatining rasmiy hisobotlari va yillik tahliliy ma'lumotlari.

2. "O'zbekneftgaz" AJ. Aksiyadorlar uchun: hisobotlar [Elektron resurs]. URL: <https://www.ung.uz/shareholders/reports/11/sub/28/1>

3. OECD. Energy Sector Investment and Market Liberalization. - Paris: OECD, 2022. URL: <https://www.oecd.org>

4. OPEC. Annual Statistical Bulletin 2026. - Vienna: OPEC, 2026. URL: <https://publications.opec.org/asb/about/2903>
5. International Energy Agency (IEA). Impacts of Middle East Conflict Set to Reshape Energy Investment Plans as Disruptions Put Focus on Security. - 2026. URL: <https://www.iea.org/news/impacts-of-middle-east-conflict-set-to-reshape-energy-investment-plans-as-disruptions-put-focus-on-security>
6. O‘zbekiston Respublikasi Statistika agentligining rasmiy statistik to‘plamlari va ma’lumotlar bazasi. URL: <https://www.stat.uz>
7. International Energy Agency (IEA). World Energy Outlook 2023. - Paris: IEA, 2023.
8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son “2022-2026-yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>
9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 9-iyuldagi PQ-4388-son “Iqtisodiyot va aholini energiya resurslari bilan barqaror ta’minlash, neft-gaz tarmog‘ini moliyaviy sog‘lomlashtirish va uni boshqarish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Qarori <https://lex.uz/docs/-4410278>
10. O‘zbekiston Respublikasining 2019-yil 21-maydagi O‘RQ-539-son “Qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish to‘g‘risida”gi Qonuni <https://lex.uz/docs/-4346831>

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:
Ingliz tili muharriri:
Rus tili muharriri:
Musahhih:
Sahifalovchi va dizaynerlar:

Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Karimova Shirin Zoxid qizi
Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, sentabr, 9-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi** rayosatining **2024-yil 04-oktabrdagi 362/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. FOCT 7.56-2002 "Seriya nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlaro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**